

نگاهی به بازار پسته تازه خوری در منطقه فیض آباد

لرزم تغییر نگاه به بازار تازه خوری فیض آباد

به طوری که میانگین مصرف تازه خوری در ۳ سال اخیر در حدود ۶ هزار و ۵۰۰ تن دانه که معادل ۱۰ هزار و ۵۰۰ تن خوشه تخمین زده می شود.

اوج مصرف تازه خوری پسته فیض آباد در سال ۸۶ به میزان ۱۵ هزار تن خوشه برآورد می شود.

از بازارهای عمده تازه خوری پسته فیض آباد می توان به استان های تهران، فارس، اصفهان، آذربایجان شرقی و غربی و استان های شمالی کشور اشاره کرد.

در منطقه ی فیض آباد به علت زرد شدن مغز پسته، بازار کال پسته متداول و مرسوم نیست.

می شود. در این دوره به علت عرضه کم و تقاضای بالا و به علت نوبرانه بودن محصول، حاشیه سود باغداران بیشتر است.

دوره ی میانی عرضه پسته تازه به بازار همزمان با ثبات نسبی بازار است. از ابتدای این دوره حجم بارگیری ها با افزایش نسبی همراه می شود و قیمت محصول از قیمت پسته خشک تبعیت می کند. در دوره میانی حاشیه سود بازار پسته تازه خوری نسبت به دوره ی ابتدایی کمتر است. این مساله ارتباط مستقیم با افزایش عرضه ی پسته ی تازه، با اضافه شدن دیگر مناطق پسته خیز به بازار دارد.

با افزایش بارگیری ها، وارد دوره ی سوم این بازار می شویم. فعالان بازار تازه خوری در بازه انتهایی با ریسک بالا و حاشیه سود کم مواجه هستند. چرا که در این دوره عرضه محصول نسبت به تقاضای بازار افزایش می یابد. از دلایل افزایش عرضه می توان به رسیدن محصول دیگر مناطق پسته خیز نظیر دامغان که عمدتاً وارد بازار تازه خوری پسته می شود و همچنین تولید پسته در مناطق با شرایط آب و هوایی سردتر اشاره کرد. بایستی اضافه کرد که طی چند سال اخیر فعالان بازار تازه خوری پسته در این دوره ی زمانی با ضرر دهی مواجه بودند.

پسته ی عرضه شده در این دوره، در صورت عدم وجود تقاضا در بازار مقصد، با توجه به ماندگاری حداکثر ۲ روزه پسته تازه، به ناچار با قیمت کمتر برای فرآوری ارسال می شود. با توجه به مباحث فوق لزوم تغییر نگاه به بازار تازه خوری فیض آباد برای تنظیم میزان عرضه و تقاضای بازار کاملاً مشهود است.

معیارهای سنجش وزن پسته تازه فیض آباد بر اساس وزن دانه و خوشه تقسیم بندی می شود. به عنوان نمونه به ازای هر ۱۰۰ کیلوگرم دانه، تقریباً ۳۷ کیلوگرم پسته خشک حاصل می شود. در حالی که به ازای هر ۱۰۰ کیلوگرم خوشه ی پسته با احتساب وزن خوشه و میزان پوک، بطور میانگین ۲۷ کیلو گرم پسته ی مغز دار بدست می آید.

در حال حاضر حجم بازار تازه خوری فیض آباد در حدود ۱۰ تا ۱۴ هزار تن تخمین زده می شود. این میزان در سال های اخیر با افزایش نرخ دلار کاهش پیدا کرده است.

حجت حسینی سعدی - خراسان رضوی بعد از استان کرمان با دارا بودن حدود ۱۰ درصد باغ های پسته کشور، رتبه سوم تولید و سطح زیرکشت پسته را به خود اختصاص داده است. شهرستان فیض آباد را می توان قطب تولید پسته استان خراسان رضوی، با داشتن سهم ۴۰ درصدی از کل سطح زیر کشت این استان نامید.

بیش از ۸۰ درصد سهم سطح زیر کشت این منطقه اختصاص به رقم بادامی بومی منطقه (سفید پسته) و ۲۰ این درصد باقیمانده به دیگر ارقام اختصاص دارد. اسکلت تک پایه و حجم تاج بزرگ و هرس فرم مناسب را می توان از خصوصیات بارز درختان پسته ی فیض آباد دانست.

علاوه بر خصوصیات ذکر شده ویژگی دیگری که این استان را نسبت به دیگر مناطق پسته خیز متمایز می سازد، رونق بازار پسته برای مصرف تازه خوری است. با توجه به اقلیم منطقه، پسته ی فیض آباد نسبت به دیگر مناطق زودتر رسیده و آماده عرضه به بازار می شود. قیمت بالاتر پسته به علت نوبرانه بودن محصول، هزینه برداشت کمتر و بازار پسندی به علت رویت بهتر با توجه به سفید بودن پوست پسته را می توان از دلایل بوجود آمدن این بازار برشمرد.

مصرف تازه خوری پسته همانند هر بازار دیگری تابعی از نظام بازار (عرضه و تقاضا) است. برای بررسی دقیق تر بازار تازه خوری پسته لازم است این بازار را به بازه های زمانی مختلف بخش بندی کنیم.

این بازار را می توان در سه بازه ی ابتدایی، میانی و انتهایی تفکیک کرد. بازه ی ابتدایی تقریباً از اوایل مرداد ماه شروع و تا اواخر مرداد ماه ادامه دارد. شهریور ماه را می توان برای بازه ی میانی در نظر گرفت و اواخر شهریور ماه تا اواخر مهرماه را بازه انتهایی این بازار نامید. بازار پسته تازه در فیض آباد مستقیماً از هر یک از این بازه های زمانی تاثیر می پذیرد و از قوانین عرضه و تقاضا در هر بازه تبعیت می کند.

معمولاً شروع عرضه پسته تازه با بارگیری های اتوبوسی شروع می شود. بارگیری اتوبوسی برای محک زدن بازار مصرف و برآورد قیمت صورت می گیرد. در ادامه حجم بارگیری ها بیشتر شده و حمل بوسیله وانت انجام

